

— अनुसम् *zuschreiten auf, gelangen zu*: इष्टापूर्तमनुसंक्राम विद्वान् AV. 18, 2, 57. Vgl. auch TS. 1, 7, 1, 6 unter सम्.

— उपसम् *hinzutreten, gelangen zu*: स्वर्गं लोकमुपसंक्रामति Çat. Br. 4, 3, 4, 8, 3, 4. 12, 3, 4, 11. एतमन्नमयमात्मानमुपसंक्रामति Taitt. Up. 2, 8: 3, 5. ĀNANDAV. Up. in Ind. St. 2, 223. तमुपसंक्रम्य DAÇAK. in BENF. Chr. 200, 19. तमुपसंक्रमधम् LALIT. Calc. 4, 5. येन भगवांस्तेनोपसंक्रामन् SADDH. P. 4, 3, a. 17, a. तेनोपसंक्रमेत् (!) 11, b. — *caus. hinzutreten lassen*: दत्ति-
णोपसंक्रमयति Çat. Br. 6, 3, 3, 14.

— प्रतिस्म् *zurückkehren, seinen Lauf einstellen*: तावन्न संसृतिरसौ प्रतिसंक्रमेत Bṛāg. P. 3, 9, 9. — *caus. zurückkehren machen*: प्रतिसंक्रामयद्दिशम् (acc.) Bṛāg. P. 4, 24, 50.

क्रम (von क्रम्) m. 1) *Schritt*: विज्ञोः AV. 10, 5, 25. विज्ञोः क्रमेणात्यै-
नान्क्रामामि TS. 3, 5, 3, 1. त्रीन्याचात्मनः क्रमान् R. 1, 31, 17, 18. 5, 23,
23. सागरः प्रवोन्नेना क्रमेणैकेन लङ्घितः MBh. 3, 11178. Bṛāg. P. 8, 19,
22. कथमप्यक्रम्। प्राविशं मम पश्चाच्च शर्ववर्मा लघुक्रमम् KATHS. 6, 134.
— 2) *Gang*: तेषाम् (वत्सानाम्) आटीकनं क्रमः TRIK. 2, 9, 20. Gang, Ver-
lauf (der Zeit, des Schicksals, der Rede): कालक्रमात् im Verlauf der
Zeit PAÑKAT. III, 240. भाग्यक्रमेण हि धनानि भवन्ति याति MRĀKḤ. 8, 7.
अनेन वचनक्रमेण Hit. 23, 10. — 3) *Fuss* H. 616. an. 2, 317. द्वादशा-
न्निभुजक्रमः MBh. 3, 14316. — 4) *die zu einem Sprunge, einem Angriff*
angenommene Stellung: (हरिः) क्रमं वबन्ध क्रमितुम् BHATT. 2, 9.
मया (ein Löwe spricht) न क्रमः सज्जीकृत आसीत् अन्यथा गजो ऽपि
मत्क्रमाक्रान्तो न गच्छति PAÑKAT. 215, 25. 216, 1. तया सज्जीकृतक्रमेण
स्यात्तव्यम् 3. 5. 217, 3. तद्वृत्तार्थं मया (eine Schlange spricht) क्रमः स-
ज्जितः 197, 24. सिंहे ऽपि क्रमं कृत्वा निःसृतो ऽग्रे व्यवस्थितः 229, 20.
Dieses ist viell. das क्रम = आक्रमण MED. m. 4. — 5) *ein regelmässiger*
Gang, Ordnung, Reihenfolge, Rangordnung, Erbfolge AK. 3, 4, 24, 149.
H. 1503. H. an. MED. m. 4. AV. 8, 9, 10. RV. PRĀT. 15, 5. मन्त्रक्रम KĀTJ.
ÇR. 17, 12, 11. 26, 4, 14. अत्यर्थक्रमेणः 1, 5, 3, 6, 17. 16, 6, 25. R. 5, 83, 1.
निमित्तनैमित्तिकयोः क्रमः ÇAK. 189. वर्णक्रमेण nach der Ordnung der
Kasten M. 8, 24, 9, 85. ज्ञातिक्रमेण PAÑKAT. 53, 23. वर्गक्रम TRIK. 1, 1, 3.
क्रमादभ्यागतं द्रव्यम् durch Erbschaft JĀGṆ. 2, 119. क्रमेण in regelmässi-
gem Gange, nach und nach, allmählich R. 2, 80, 21. 3, 13, 19. PAÑKAT.
209, 24. II, 38. RAGH. 2, 24, 3, 7. KATHS. 2, 77, 6, 123. VID. 157. RĪGĀ-TAR.
5, 164. क्रमात् dass. R. 3, 17, 33. PAÑKAT. III, 238. RAGH. 3, 32. KATHS. 6,
159, 10, 13. VID. 186, 223. RĪGĀ-TAR. 3, 70, 350, 470. Am Anfange eines
comp. ohne Casusendung: उत्क्रान्तवर्णक्रमधूसर mit dem Schwinden der
Farbe allmählich grau geworden RAGH. 16, 17. क्रमवृद्धैर्देशोत्तरैः (तोया-
दिभिः) Bṛāg. P. 3, 26, 52. क्रमनिमोर्वी AK. 3, 4, 24, 39. क्रमेण der Ordnung
—, der Reihe nach M. 2, 173. 3, 69. 10, 14. N. 16, 27. Sch. zu P. 1, 1, 45 und
2, 27. H. 389. क्रमात् dass. M. 10, 28. RAGH. 3, 30. VID. 197. Sch. zu P. 1, 1, 46.
AK. 1, 1, 3, 4. 2, 6, 1, 35. 2, 7, 16. H. 46, 292, 807. क्रमतस् dass. 41. यथाक्र-
मम् dass. M. 2, 66. 3, 2. 7, 50. 9, 295. 10, 74. 12, 38, 39. R. 1, 4, 32. MĀRK.
P. 23, 112. Vgl. क्रमशम्. — 6) *das Verfahren, Verfahrensweise, Art*
und Weise: यथोक्तं क्रममाचरेत् Suçr. 2, 111, 15. स्नेहाकक्रम 176, 11.
अमात्यानामेष क्रमः Hit. 68, 21. साप्यपक्वता (लज्जा) तत्कालयोग्यैः क्रमैः
AMAR. 33. प्रेम्णो मौग्ध्यविभूषणस्य सकृन् को ऽप्येष कातः क्रमः 43. क-
ष्टो ह्यविनयक्रमः KATHS. 4, 70. पुंसो चतुराणो रतिक्रमः VET. 20, 17. येन

क्रमेण auf welche Art und Weise SUND. 3, 7. R. 2, 26, 20. अनेन क्रमेण
Hit. 92, 1. चक्रनेमिक्रमेण MEGH. 108. नेत्रक्रमेणोपहरोध सूर्यम् (रेणुः)
RAGH. 7, 36 (St.: veli instar coelum involvebat, warum nicht oculi? ed.
Calc.: इतिक्रमेण aufsolche Weise). तदनुसर्णाक्रमेण in einer dem entspre-
chenden Weise, demgemäss Hit. 9, 8. 99, 2. विचेष्टमाना धरणीतलस्या यथा-
वत्सं शैद्यगुणक्रमाश्च verfahren gemäss MBh. 1, 7023. ein herkömmliches,
vorgeschriebenes Verfahren, Vorschrift; = कल्प, विधि AK. 2, 7, 39. H. 839.
H. an. MED. (lies कल्प st. क्रम). वर्तस्व च सतां क्रमे (Weg?) R. 2, 25, 2.
स्नानादिक्रमं कृत्वा सर्वमेव यथाक्रमम् MĀRK. P. 23, 112. अक्रम ein nicht
herkömmliches, unangemessenes Verfahren: इदमनुचितमक्रमश्च पुंसो य-
दिह जरास्वपि मान्मया विकाराः BHARTR. 1, 28. तितितन्त्यक्रमं वैन्य उप-
र्याक्रामतामपि Bṛāg. P. 4, 16, 7. — 7) *das-an-Etwas-Gehen, Beabsichtigen*,
Absicht: उक्ता गतव्याधक्रमं निजम् KATHS. 18, 380. Gewöhnlich
am Ende eines comp. im instr.: स च दिग्विजयक्रमेणागत्य auf dem
Wege, in der Absicht Hit. 39, 5. प्रस्तावक्रमेण स पण्डितो ऽब्रवीत् um
einzuleiten 8, 15. कुसुमावचयक्रमेण नेदीयसी भूवा MĀLAT. 18, 3. — 8)
Bez. einer eigenthümlichen Lese- und Schreibweise vedischer Bücher,
lectio gradatim procedens; darnach benannt, dass die Lesung nicht un-
gehemmt weiter eilt, sondern der Regel nach mit einem ersten Wort
nur ein darauffolgendes verbindet, dieses auf's Neue zum Ausgangspunkt
macht und ihm das dritte anreihet. Diese Art heisst genauer Wort-Kra-
ma (पदक्रम Taitt. PRĀT. 2, 12), während ein Verfahren ähnlicher Art
in Beziehung auf Consonantenverbindungen Buchstaben-Krama (वर्ण-
क्रम Taitt. PR. ebend.) genannt wird. Vgl. auch परक्रम und ROTH, Zur
L. und G. d. W. 83. PERTSCH, UPAL. 3. fgg. Krama selbst heisst sowohl
die Methode (विधि; क्रमाध्ययन, क्रमपाठ) als die nach derselben gebil-
deten Verbindungen von Wörtern (क्रमपद), welche nach der Zahl der
eine Einheit bildenden Wörter näher bestimmt wird als द्विक्रम, त्रिक्रम
u. s. w. क्रमो द्वाभ्यामभिक्रम्य प्रत्यादयोत्तरं तयोः। उत्तरेणोपसंख्यात-
वार्धर्चं समापयेत् ॥ RV. PRĀT. 10, 1, 12, 33, 34. 11, 1, 12. क्रमः स्मृतिप्रयोज-
नः VS. PRĀT. 4, 180, 195. AV. PRĀT. 4, 78. TAITT. PRĀT. 2, 9, 11. UPAL. 1, 12,
13. द्विक्रम RV. PRĀT. 11, 3, 8. त्रिक्रम 11, 10. अष्टक्रमध्यानि त्रीणि च त्रि-
क्रमः VS. PRĀT. 4, 182. चतुःक्रम RV. PRĀT. 11, 10 (vgl. VS. PRĀT. 4, 185).
पञ्चक्रम UPAL. 2, 30. षड्क्रम RV. PRĀT. 11, 11, 13, 18. क्रमवत् AV. PRĀT.
4, 123. — 9) *Macht* (शक्ति) H. an. MED. — 10) N. pr. क्रमराज्य RĪGĀ-TAR.
3, 87. Nach BENFEY = क्रमवर्त. — Vgl. उरुक्रम, विलुक्रम.

क्रमक (von क्रम 8.) m. ein Leser oder Kenner des Krama P. 4, 2,
61. VOP. 7, 15.

क्रमज (क्रम 8. + ज) adj. durch den Krama entstanden AV. PRĀT. 1, 58.
VS. PRĀT. 1, 104.

क्रमजित् (क्रम + जित्) m. N. pr. eines Fürsten MBh. 2, 123.

क्रमज्या (क्रम + ज्या) f. the sine of a planet; declination KĀLAS. 361
bei HAUGHTON. — Vgl. क्रांतिज्या.

क्रमण (von क्रम्) 1) m. a) *Schritt*: विलुक्रमसंज्ञाक्रमणान्करोति Sch.
zu KĀTJ. ÇR. 3, 8, 11. — b) *Fuss* H. 616. — c) *Pferd* H. Ç. 176. — d) N.
pr. eines Sohnes von Bhaḡamāna HARIV. 2002. — 2) n. a) *das Schrei-*
ten, Gehen Bṛāg. P. 8, 20, 28. यो ऽहं मार्जारीः क्रमणे MRĀKḤ. 30, 15. गोक्र-
मणात् (भूप्रुद्धिः) JĀGṆ. 1, 188. — b) *das Ueberschreiten*: सोगर् ° MBh. 3,